

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
ГО «LET'S DO IT, UKRAINE»
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК
«КРАМАТОРСЬКИЙ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ ПАРК «МЕОТИДА»

**ЕКОЛОГІЯ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ОХОРОНА
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА:
ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ**

**Збірка матеріалів
VII Всеукраїнської науково-практичної заочної
конференції**

17 травня 2024 року

Київ 2024

УДК 502(06)

Е 45

Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти: матер. VII Всеукр. наук.-практ. заоч. конф., м. Київ, 17 травня 2024 р. / за заг. ред. Х.С. Мітюшкіної. – Київ: МДУ, 2024. – 105 с.

Редакційна колегія:

Голова - МІТЮШКІНА Х.С., завідувач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, кандидат економічних наук, доцент;

Члени колегії:

- ДОБРОВОЛЬСЬКА С. В., старший викладач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища;
- ДОЛГОВА Н. А., директор Національного природного парку «МЕОТИДА»;
- ЗЕЛЕНСЬКА В.А., кандидат біологічних наук, доцент кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища;
- ІВАНОВА В.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища;
- МАРХЕЛЬ Ю.А., Голова Правління Let's do it Ukraine, координатор: міжнародного гуманітарного проекту «Let's do it Ukraine SOS», координатор «World Cleanup Day» в Україні;
- ПАСТЕРНАК О. М., кандидат хімічних наук, доцент кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища;
- ПЕТРИК І.В., PhD, Доктор філософії в галузі соціальних та поведінкових наук, старший викладач кафедри раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища.

УДК 502(06)

Е 45

Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти: матер. VII Всеукр. наук.-практ. заоч. конф., м. Київ, 17 травня 2024 р. / за заг. ред. Х.С. Мітюшкіної. – Київ: МДУ, 2024. – 105 с.

Конференція присвячена актуальним сучасним проблемам охорони навколишнього середовища.

У матеріалах висвітлено актуальні питання впровадження сталого розвитку в Україні, розглянуто сучасні питання екологізації економіки промисловості та освіти, визначено сучасні проблеми в екологічному законодавстві, наслідки зміни клімату для природних екосистем, розкриті наслідки впливу на довкілля збройної агресії РФ, висвітлені питання енергобезпеки та енергоефективності, представлено погляди молоді на екологічну проблематику.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться проблемами науки та освіти

©Автори текстів, 2024 р.

© МДУ, 2024 р.

ситуацій.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / Жбанчик А.В., Комісаров О.Г., Тимофєєв В.П., Лопаєва О. М., Сіротченков Д.Ю., Кузнецов О.І. – Дніпро: ДДУВС, 2017. <https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/581/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%92%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BA%D0%B0.pdf>
2. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах: Наказ МОЗ України від 09.03.2022 №441. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text> (дата звернення: 25.03.2024)
3. Євтушенко В.В. Щодо формування фахових компетентностей майбутніх співробітників сектору безпеки та оборони України. Молодий вчений. Серія: Військові науки. 2024. С. 49-53.
4. Кікінчук В.Ю., Лещенко Д.О. Особливості психологічної підготовки працівників правоохоронних органів в умовах воєнного стану. Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану: тези доп. учасників наук.-практ. конф.(м. Вінниця, 7 груд. 2023 р.). Вінниця: ХНУВС. 2023. С. 224-226.
5. Овсійчук А. Надання невідкладної домедичної допомоги потерпілим працівниками правоохоронних органів: протокол «ТССС». Сучасні стандарти підготовки з домедичної допомоги працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців : матеріали міжнародного круглого столу (м. Одеса, 2 червня 2023 року). Одеса : ОДУВС, 2023. 212 с. С.137-140.

Viktoriia Matsuka

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Management and finance
Mariupol State University

Maryna Horbashevska

PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of
Management and Finance
Mariupol State University

ENVIRONMENTAL MANAGEMENT AND CONCEPT SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF SOCIETY AND BUSINESS

At present, humanity is facing significant environmental challenges that affect natural resources and the quality of life on the planet. In the light of these problems, environmental management and the concept of sustainable development are gaining more and more importance and attract more and more attention in the scientific, political and business community. These two concepts are closely related and have a strong impact on contemporary society and future generations.

Environmental management aims at effective management of natural resources and environmental protection. It is based on the principles of careful use of resources, minimization of environmental impact and constant improvement of environmental productivity.

The concept of sustainable development is inextricably linked with the issues of preserving natural resources and ensuring the well-being of society on a long-term basis. Sustainable development implies a balance between economic growth, social justice and environmental

responsibility. It strives to meet the current needs of humanity without jeopardizing the ability to meet the needs of future generations.

Environmental management is a complex and multifaceted topic, focused on the development and application of strategies, methods and tools for effective management of natural resources and environmental protection. It provides the basis for achieving sustainable development, combining ecological, economic and social aspects.

In the framework of ecological management, principles aimed at careful use of natural resources, minimization of negative impact on the environment and improvement of ecological productivity are considered. This includes taking measures to prevent air, water and soil pollution, efficient use of energy and water resources, as well as waste management and recycling. The main task of ecological management is to ensure stable interaction between man and the environment .

Ecological planning is an integral part of ecological management and includes the development of strategies and action plans to minimize the negative consequences of human activity on the environment. An environmental impact assessment is conducted to assess possible adverse consequences of new projects or activities and to develop measures to prevent or mitigate them.

Environmental management includes monitoring and management systems that allow monitoring the state of natural resources and evaluating the effectiveness of the measures taken. This allows identifying problem areas, determining trends and developing strategies for their improvement.

Management uses new developments and implements control and management systems in order to comply with environmental norms and standards. This includes the development of environmental policies, procedures and practices, as well as ensuring their implementation and compliance.

At the same time, information campaigns are conducted to increase public awareness and understanding of environmental problems and the need for sustainable development. That makes it possible to increase awareness and active participation of society in environmental protection.

Sustainable development is a key concept based on the idea of a balance between economic development, social justice and environmental protection. It strives to meet the current needs of humanity without jeopardizing the ability to meet the needs of future generations.

Sustainable development implies the integration of economic, social and ecological aspects in all spheres of decision-making. It takes into account the interrelationship and interdependence of various components of the system to ensure balanced and harmonious development.

Social justice and equal access to resources and opportunities is the main goal of sustainable development. It strives to eliminate inequality and discrimination, ensure social justice and include all members of society in decision-making.

Environmental management and the concept of sustainable development are closely related and complement each other. Environmental management provides tools and methods for achieving sustainable development, ensuring a balance between ecological, economic and social aspects. It helps organizations and enterprises manage their environmental risks, increase the efficiency of resource use, and improve environmental performance.

Sustainable development, in turn, serves as a common target for environmental management. It directs its efforts to achieve a balance between economic interests, social justice and environmental protection. The concept of sustainable development makes it possible to assess the long-term consequences of environmental decisions and determine the best practices for the sustainable use of resources.

One of the main challenges facing environmental management is climate change and global warming. An increase in temperature, a change in weather conditions, and an increase in extreme events require the adoption of measures to reduce greenhouse gas emissions, the development of adaptation strategies, and the introduction of environmentally effective technologies.

The growing demand for resources such as water, energy, food and materials threatens their depletion and degradation. Environmental management should pay special attention to the efficient use of resources, the transition to a closed production cycle and waste reduction.

The accelerated extinction of species and the loss of biological diversity are serious problems facing our planet. Ecological management should contribute to the preservation of ecosystems and biological diversity through the creation of nature reserves, the protection of vulnerable species and the use of sustainable methods of using natural resources.

The development of innovative technologies, such as renewable energy sources, energy efficiency, smart urban design and green mobility, opens up prospects for a green economy. This makes it possible to achieve a balanced combination of economic growth and environmental protection [1].

Active participation of society, including civil society, non-profit organizations and enterprises, is an integral part of achieving sustainable development. Corporate social responsibility and ethical business management are becoming increasingly important in the context of environmental management and sustainable development [2, p.14].

International cooperation and political agreements play a key role in promoting sustainable development. Global and regional initiatives, such as the Paris Agreement, the UN Sustainable Development Goals and other international forums, promote the coordination of actions and the exchange of experience to achieve sustainability [3].

Economic mechanisms play an important role in achieving sustainable development, as they provide incentives for environmentally responsible behavior and making sustainable decisions. They help to create a level playing field for all participants in the economy and motivate enterprises and individuals to adopt sustainable practices. Economic mechanisms contribute to the transition to environmentally friendly technologies, energy efficiency and reduction of pollutant emissions.

Environmental taxes and fees are one of the key tools for stimulating environmentally responsible behavior. These economic instruments make it possible to charge a fee for the negative impact on the environment, thereby creating an economic benefit for those who take measures to reduce their environmental footprint. Environmental taxes and fees can be directed to reducing greenhouse gas emissions, water pollution, or other types of environmental damage. The introduction of such taxes and fees stimulates enterprises and individuals to environmentally friendly behavior and promotes the development of environmentally effective technologies and practices.

For the successful promotion of the concept of sustainable development, state support and the provision of subsidies are necessary. The state can finance and provide benefits for the development and implementation of sustainable technologies, energy efficiency and alternative energy sources. Subsidies contribute to the creation of economic incentives for companies and individuals to choose more environmentally friendly alternatives. Such measures of state support will reduce the costs of ecological technology and promote the transition to sustainable development [4].

Environmental management within the framework of the concept of sustainable development plays an important role in solving modern environmental problems and ensuring a sustainable future. Environmental management promotes effective use of resources, minimization of negative impact on the environment, and increased environmental responsibility of organizations and society. The concept of sustainable development combines ecological, economic and social aspects of development, striving to achieve a balance between the needs of current and future generations, taking into account economic progress, social justice and environmental protection. Only by joint efforts and awareness of the importance of ecological management and sustainable development can we ensure the preservation of natural resources, sustainable growth and well-being for present and future generations.

SOURCES AND LITERATURE:

1. Kyfyak V. INNOVATIVE SUSTAINABLE BUSINESS DEVELOPMENT STRATEGIES: IMPLEMENTATION MODEL. Economy and society. 2024. 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-57> (accessed: 7 May 2024).

2. Мацука В.М. Корпоративна соціальна відповідальність та сталий розвиток. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції [«Екологія,

природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти»], (Маріуполь, 25 травня 2018 р.). Маріуполь: МДУ, 2018. с. 13-15. URL: http://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2018/vseukrajinska_naukovo-praktichna_zaochna_konferenc.pdf (дата звернення: 07.05.2024).

3. Strategy of sustainable development of Ukraine until 2030. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications/strategiya-staloho-rozvytku-ukrayiny-do-2030-roku> (accessed: 7 May 2024).

4. CSR IN ACTION. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/tsili-staloho-rozvytku> (accessed: 7 May 2024).

Мітюшкіна Х. С.,

к.е.н., доцент,

завідувач кафедри раціонального природокористування
та охорони навколишнього середовища

Кошман Д. В.,

магістр з екології

Маріупольський державний університет

UI GREENMETRIC - ІНДИКАТОР РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Зелений університет – це навчальний заклад, який задовольняє свої потреби в природних ресурсах, таких як енергія, вода та матеріали, не ставлячи під загрозу здатність людей в інших країнах, а також майбутніх поколінь задовольняти власні потреби. Це визначення вимагає, щоб університет прагнув досягти наступних цілей [1]:

- усі здобувачі мають бути ознайомлені з темами сталого розвитку під час навчання;
- нульові викиди CO₂ шляхом купівлі відновлюваної енергії, сприяння розвитку громадського транспорту чи утеплення будівель;
- нуль відходів шляхом максимізації переробки, компостування залишків їжі, повторного використання води тощо;
- максимальне біорізноманіття шляхом купівлі органічних продуктів, створення садів у кампусі або заборони токсичних хімікатів.

Задля підтримки розвитку зелених університетів у 2010 році було розроблено UI GreenMetric World University Rankings, який класифікує університети за рівнем дружнього ставлення до навколишнього середовища. UI GreenMetric World University Ranking – це рейтинг зелених кампусів та екологічної стійкості, ініційований Universitas Indonesia. За допомогою 39 показників за 6 критеріями UI GreenMetric World University Rankings виважено визначив рейтинги за екологічними зобов'язаннями та ініціативами університетів. Фактично, UI GreenMetric є визнаним у всьому світі єдиним рейтингом сталого розвитку, роль якого сфокусована на просуванні концепції «зеленого університету» шляхом [2]: організація щорічних світових університетських рейтингів сталого розвитку, заохочення практик сталого розвитку в університетах по всьому світу, надання послуг, пов'язаних зі сталим розвитком, для університетів у всьому світі, сприяння міжнародному партнерству з питань сталого розвитку.

Рейтинг оцінюють університети за шістьма категоріями:

- 1) університетський ландшафт (обстановка та інфраструктура),
- 2) споживання електроенергії (енергія та зміна клімату),
- 3) управління відходами,
- 4) водозбереження,
- 5) зелений транспорт для громадськості та
- 6) освіта та дослідження, пов'язані зі стійкістю.

Можна зазначити, що багато із цілей сталого розвитку стосуються цих шести категорій,